

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 12. OKTOBRA 1963 ŠTEVILKA 41/V.

Zakaj in kdaj preselitev Kašte?

Da bi lahko dokončno izvedli rekonstrukcijo v jesenjskih obratih, se mora umakniti iz železarne tudi Kašta, poslovalnica trgovskega podjetja »Zarja«. Po planu rekonstrukcije bomo leta 1964 začeli graditi tovorni kolodvor južno od obstoječe šamotarne in rekonstruirali vse tirne naprave na območju halde, vključno s prehodom na normalni tir za odvoz jekla iz martinarne na Belško polje in dovoz ter vskladiščenje starega železa in grodilja na haldi. S tem v zvezi bo treba premakniti glavni uvozni tir z jesenjske železniške postaje proti severu, tako da bo nemoteno povezan s tovornim kolodvorm, po drugi strani pa bo dovoz starega železa z novega prostora na haldi v martinarno po ozkem tiru nemoteno potekal brez prečkanja obstoječega uvoznega tira. Rekonstrukcijo tirov moramo pričeti čimprej.

Premaknitev uvoznega tira pa terja odstranitev sedanje kovačnice, prostorov montažne in žerjavne skupine ter centralnega skladišča. Po programu se bo kovačnica preselila v nove prostore novembra letos, do konca leta 1963 pa se morata preseliti tudi montažna in žerjavna skupina s tem, da se takoj reši vprašanje obstoječe kalilnice zaradi hale kovačnice.

Centralno skladišče se bo preselilo v prostore, ki jih zaseda sedanja Kašta. Da bi to lahko izvedli, je Železarna Jesenice zahtevala od trgovskega podjetja »Zarja«, da do 15. oktobra letos izprazni prostore v Kašti, tako da bi bila tudi preselitev centralnega skladišča izvedena do konca leta 1963. Takoj nato bi porušili staro kovačnico in centralno skladišče, v marcu 1964 pa položili uvozni tir in rekonstruirali celotno tirno omrežje.

Trgovsko podjetje »Zarja« bo preneslo iz Kašte prodajo elektrotehničnih predmetov in pohištva v novozgrajeni paviljon nasproti železniške postaje, špecijski in manufaktturni oddelek pa v

stavbo pri Brunerju, ki jo sedaj preurejajo. Po vsem videzu bo morala »Zarja« napeti vse sile, da bo do 15. oktobra odprla vsaj paviljon, dokim se bo gradnja pri Brunerju kljub pospešenemu delu zavlekla preko roka. Poleg tega pa preselitev Kašte zahteva tudi sedanji prostor »Agrarie« pri Brunerju. Lokacija za »Agrario« je sicer že predvidena drugje, vendar še vedno posluje pri Brunerju. Problematika preselitve Kašte zahteva torej hitro ukrepanje.

Tone Dolenc

V okviru rekonstrukcijskih del bo treba v kratkem porušiti poslopje, v katerem je tudi centralno skladišče. Naše centralno skladišče bo nameščeno v prostorih Kašte, ki jih trenutno uporablja še trgovsko podjetje »Zarja« z Jesenic, ki že obnavlja trgovske prostore pri Brunerju.

Remont pražilne peči št. 2

V ponedeljek, 23. septembra smo začeli na pražilni peči št. 2 z generalnim remontom. Prvotno je bil planiran

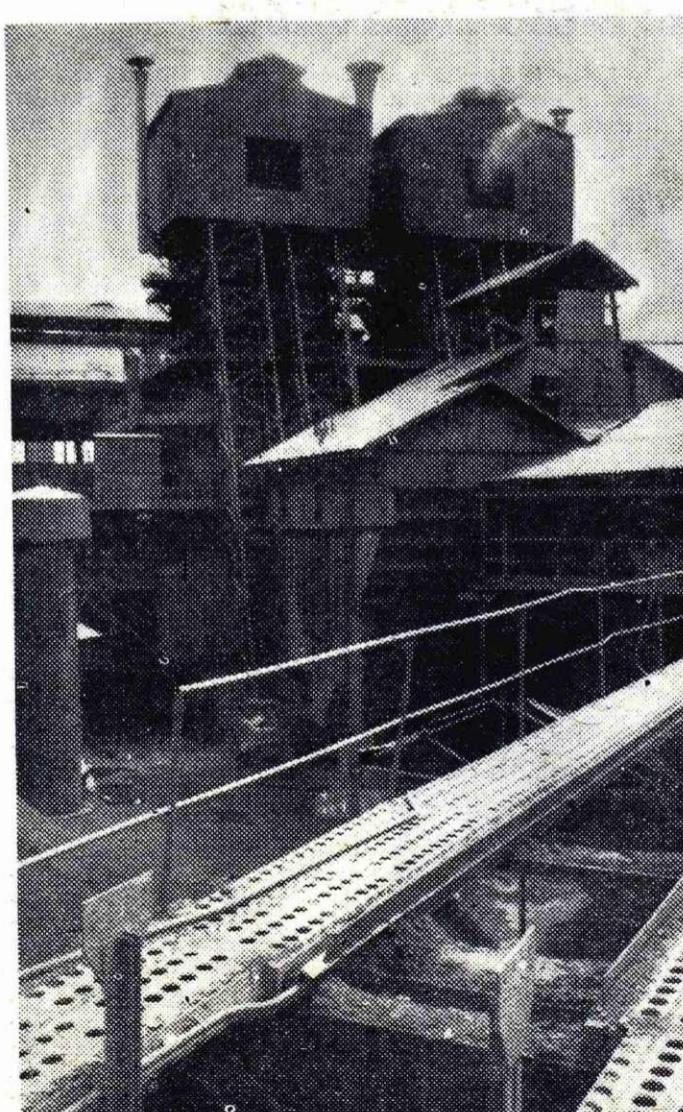
v tem roku remont pražilne kakor tudi gorilci so izpostavljeni močni izrabbi na obri leta in je prav tako že zelo izrabljena. Peč št. 2 je bila zadnjič v remontu leta 1961, vendar so se v septembri pokazale na obzidavi gorilcev in zgornjega dela peči tako velike poškodbe, da je bilo nujno potrebno peč zaustaviti in popraviti, remont peči št. 1 pa odložiti do prvega četrletja 1964. Ker je slab le

zgornji del peči in gorilci, bomo popravili samo ta del peči in bodo dela trajala predvidoma do 20. oktobra letos.

Pražilna peč št. 2 je obzidana s šamotno opeko iz Aranželovca, ki je pokazala zelo slabe rezultate. Stene peči te plavžev.

Izlet na Mangart

Kakor lani tako je tudi letos sindikalni odbor EE upravnih služb organiziral skupen izlet za vse sektorje. Letos smo se odločili, da si ogledamo dolino Trente in sloviti Mangart. Izleta se je udeležilo 60 uslužbencev EE upravnih služb ter šest članov kolektiva TAM.

Zadnji remont na pražilni peči št. 2 je bil v letu 1961. Ker pa so opazili na peči precej poškodb, so jo morali ustaviti ter začeti s popravilom, ki bo trajalo do 20. okt.

Na pot smo odšli v soboto, 28. septembra, nekaj po 15. uri v slabem vremenu. Okrog prelepi dolini Soče, polni ovinkov, sotesk in spomenikov ter prispevili v gorsko vas Strmec, kjer so okupatorji med drugo svetovno vojno pomorili vse moške v vasi, tako da so ostale le ženske in petletni deček. Ruševine ter zapušcene hiše še imeli lepo vreme in je bilo lep pogled na gorske velikane, ki obdajajo Trento, ki je ena najlepših dolin in čudno, da so prav prebivalci te lepe doline tudi najboljši gorski vodniki.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kako smo delali v septembru

Družbeni načrt predvideva za prvih devet mesecev 737.920 ton proizvodnje končnih izdelkov. Operativni za devet mesecev pa znaša 743.875 ton. Izpolnitev v prvih devetih mesecih znaša 720.559,8 ton, ali 17.360,2 toni manj kot predvideva družbeni plan. Največji primanjkljaj je v martínarni in sicer znaša vključno s septembrom že 22.656,3 tone in v predelovalnih obratih, kjer imajo 2.964,1 tone manj proizvodnje.

Ugodnejši pa so rezultati pri blagovni proizvodnji. V devetih mesecih bi morali po družbenem načrtu doseči 184.883 ton, po operativnem načrtu pa 191.660 ton blagovne proizvodnje. Ta načrt smo presegli za 9.953,4 tone. Nismo pa izpopolnili v celoti predvidenega assortimenta zaradi pomanjkanja odgovarjajočega jekla, predvsem pomirjenih kvalitet.

Izpolnitev po obratih

Ekomska enota	Izpolnitev operativnega načrta v %	skupna blagovna proizvodnja
plavž	97,3	—
martinarna	99,5	—
elektro peč	103,6	—
livarne	124,7	147,2
pepekarna	106,3	—
TOPILNICE	102,9	147,2
težka proga	96,6	154,5
lahke proge	98,5	98,4
žična valjarna	100,1	343,0
valjarna 2400	103,5	104,8
valjarna 1300	103,9	103,3
jeklovlek	108,6	108,6
VALJARNE	99,8	114,7
hladna valjarna	99,1	99,2
žičarna	100,1	103,8
žebljarna	96,3	96,7
cevarna	110,6	110,7
elektrodní odd.	101,1	101,1
PREDLOVALNI OBRATI	101,0	102,5
ŽELEZARNA	99,8	112,1

V hladni valjarni-žičarni so v 9 mesecih letos zaostali za 2964 ton za planom

Teden požarne varnosti je za nami

Že vrsto let v vseh gasilskih društvenih organizirajo in izvajajo teden požarne varnosti, letos že tretje leto v jugoslovenskem merilu. O namenu smo že pisali v »Železarju« pred pričetkom tedna požarne varnosti, ki je bil od 22. do 29. septembra.

Kot vsako leto so gasilci kaj je potrebno storiti, če že nastane požar ali nesreča. Velikega pomena so tudi uspešno opravljeni pregledi podjetij in ustanov, ki so bili izvedeni skupno z vodstvi podjetij. Pri teh pregledih so gasilci našli več manjših in tudi nekaj večjih požarjaljivosti, ki lahko povzroče požar ali pa nesrečo, zato so bili za odstranitev le-teh takoj storjeni potrebnimi ukrepi. Gasilci so bili povsod lepo sprejeti, vodstva podjetij pa so imela dovolj potrebnega razumevanja in tudi dobre volje.

Vse gasilske čete v občini so s svojimi operativnimi člani pregledale na svojih področjih vodovodne in gasilske naprave ter izvedle tudi poučne gasilske vaje. Pomembne so bile tudi gasilske konference, na katerih so gasilci in občani razpravljali, kako zagotoviti požarno varnost.

Z vsemi akcijami v tem tednu je bil dosežen namen tedna požarne varnosti, ki ni samo propagandnega značaja, ampak tudi v tem, da se pregleda moč, sposobnost in pripravljenost gasilcev te občanov za preprečevanje in gašenje požarov, ki povzročajo naši družbeni skupnosti veliko gospodarsko škodo.

A. Sodja

Mladina šamotarne je imela letno konferenco

V četrtek 19. septembra je imela osnovna organizacija ZMS šamotarne redno letno konferenco, na kateri je

predsednik tov. Baručija govoril o delu te organizacije v razdobju za leto 1962-63.

Iz poročila tov. predsednika je bilo razvidno, da mladina šamotarne v tem obdobju ni imela večjih uspehov. Vzrokov za to je bilo več. Eden od teh pa je prav gotovo v tem, da je kar 19 članov odšlo v druge obrate, nekaj pa tudi izven podjetja. Tudi s sodelovanjem v samoupravnih organih niso zadovoljni, kajti v delavskem svetu EE je le en član mlađinske organizacije in prav tako tudi v sindikalnem odboru obrata. Njihovo število bi bilo lahko večje, če upoštevamo, da je v šamotarni zaposlenih spet 32 mlađih ljudi.

Med letom so imeli 9 se stankov, največ pa so razpravljali o organizacijskih vprašanjih ter izboljšanju kvalitete in o povečanju storilnosti. Govorili so tudi o izboljšanju proizvodne discipline. Ugotovili so, da so na športnem polju dosegli nekaj dobrih rezultatov.

Na konferenci so sprejeli sklep, da se bodo v bližnji prihodnosti aktivno vključili v razpravo o novem statusu podjetja ter da bodo tene se sodelovali v samoupravnih organih in izboljšali discipline. Ob zaključku konference je zbrano mladino pozdravil zastopnik TK ZMS, poleg njega pa še obratovodja, predsednik sindikalne organizacije ter član CDS.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru javornika I se najlepše zahvaljujem, ker mi je omogočil prijeten oddih na Mežaklji.

Enako se zahvaljujem Izvršnemu odboru sindikalne organizacije za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni.

Še enkrat iskrena hvala!
Anton Kosmač,
javornik I —
adjustaža

nesreče

od 29. septembra do 6. oktobra 1963

TOPILNICE

MARTINARNA

GORGI BOGDANOVSKI, razbijalec — nakladalec, si je pri ravnjanju starega železa poškodoval prst na desni roki. Do nesreče je prišlo zaradi neizkušenosti in neprevidnosti ponesrečenega.

FRANC JURGELE, ponovčarski zidar, si je poškodoval kazalec leve roke pri prenasanju cevne opeke za zamašni drog. Do nesreče je prišlo, ker je ponesrečeni zelo neprevidno odložil breme opeke in ker je preveč naenkrat prenesel.

ŠAMOTARNA

TEREZA HLEBANJA, mač opeke, si je poškodovala prstanec desne roke, ko je zapeljala voziček za prevoz opeke na dvigalo in je z njim udarila ob steno dvigala. Do nesreče je prišlo zaradi neprevidnosti ponesrečenega.

VALJARNE

VALJARNA 2400

JOŽE KRAŠEVEC se je pri prebiranju pločevine urezal. Potrebna je večja previdnost pri delu.

JOŽE VOGRINCIČ je bil tudi pri prebiranju pločevine premalo previden in se je udaril na drugi in tretji prst desne noge.

JAVORNIK I

ILIJA MAJSTOROVIČ se je opekel pri vlečenju okroglega železa od proge proti škarjam. Na delovnem mestu je bil šele nekaj dni in ni bil izkušen.

NIKO BALOH — Pri odrihanju ingotov iz peči so se mu poslete ploščate gredice ter mu zbole železni drog v prsnji koš in brado.

Do nesreče je prišlo zaradi slabe vidljivosti in velikega žarčenja iz peči.

VALJARNA 1300

JANEZ REBOLJ — Pri postavljanju pocinkane pločevine iz banje mu je spodrsnilo tako, da se je urezal na prst. Bil je premalo izkušen na tem delovnem mestu, ker dela le občasno.

JOSIP KALAN — Pri nakladanju pločevine v banjo je zadel v oster rob pločevine ter se urezal v roko. Vzrok nesreči: utesnjjen prostor.

JEKLOVLEK

JANEZ PETERNEL — Pri vlečni klopi je prišel vlečni material ukrivljen skozi votlico zaradi neenakomerne dimenzije. Vlečni komad je Peternela udaril v roko.

ZIČNA VALJARNA

ČRTOMIR KAVCIC je napeljal žico v ankérje; zaradi neprevidnosti mu je stisnilo roko.

STEFAN DOLINSEK — Pri vtikanju ovala na kvadrat je odrinilo odvodko in vrglo žico na ponesrečenca, ki se je opekel na vrat. Vzrok nesreči: okvara na odvodki.

HANZO ALEŠIČ. Pri vtikanju v tretji kaliber je valjenni komad vrglo preko ogrodja. Pri tem se je ponesrečenec opekel na hrbet. Tudi v tem primeru je bil vzrok nesreči okvara na odvodki.

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

MEHANIČNE DELAVNICE MILKO PRETNAR — ključavničar v delavnici tehtnic. Na poti v kantino mu je na tiru spodrsnilo; poškodoval si je nogo v gležnju. Premajhna previdnost.

VIKTOR DEBEVC, dežurni ključavničar v šamotarni, se je pri popravilu železnega modela urezal na hrbet roke. Lastna neprevidnost.

ANDREJ LAPUH, dežurni ključavničar v martinarni.

Ko je odpenjal verigo, je vratični okvir v podstavku zanimal. Pri tem je moral ponesrečeni skočiti z lestve; izpahnil si je nogo v gležnju.

PROMET

FADIL ALIBEGOVIC, prenikač na prometu. Ko je vtrjal ladjo, mu je padla na roko cev in mu poškodovata kazalec. Nevarno delo in premalo izkušen.

PETER ZUPANČIČ, strojni ključavničar v delavnici elektro lokomotiv. Pri sekjanju varjenega dela zavornega droga ga je delček odrušenega sekáča ranil v stegno. Nevarno delo.

PREDELOVALNI OBRATI

HLADNA VALJARNA — ŽIČARNA

PETER ALJAŽ, valjavec v hladni valjarni, se je urezal v palec desne roke, ko je prenašal odpadke tračnega železa od delovnega mesta k stropu za navijanje odpadkov. Ponesrečenec ni uporabljal zaščitnih rokavic.

JOŽE PIRIH, žičar Bulldog vleka v žičarni, se je pri izteku kolobarja žice vbodel v podkoleno desne noge. Do nesreče je prišlo zaradi motnje v normalnem tehnoškem postopku — žica se je nepričakovano odtrgala.

ELEKTRODNI ODDELEK

MAJDA MUNDA, zavijalka elektrod, si je poškodovala levo nogo, ko je šla po zaboje, ki so bili shranjeni v prehodu med elektrodnim in gradbenim oddelkom. Železna mreža, ki pokriva jašek v prehodu, je bila nekoliko odmaknjena. Delala je na nočini dñini in ker prehod ni bil osvetljen, je z nogo stopila v odprtino jaška. To je ponovni dokaz, da v naši železarni premalo skrbimo za razsvetljavo.

INDIJA — Indijska železarja Rourkela je naročila pri zahodnonemškem podjetju »Adolf Messner« veliko kiskarno, ki bo lahko izdelovala dnevno 240 ton kisika in 220 ton dušika. Z zgraditvijo te kiskarne bodo lahko na domestili tri majhne kiskarne, ki obratujejo sedaj in za potrebe tamkajšnje jeklarne bo na razpolago dovolj kisika.

BELGIJA — Vse belgijske železarne so izdelale v letu 1962 skupaj 7,3 milijona ton surovega jekla, kar je za 0,3 milijona ton več kot v letu 1961.

kvalitete izdelanega jekla in velikih proizvodnih stroškov.

JAPONSKA — V letu 1962 so izdelale vse japonske železarne skupno 27,4 milijona ton surovega jekla, kar je za 800.000 ton manj kot v letu 1961. To je nekaj let nazaj prvi primer, da je proizvodna jekla na Japonskem na zadovala. Posebno zanimiv primer je bil med letoma 1960 in 1961, ko je japonska proizvodnja surovega jekla narasla kar za 6 milijonov ton letno.

SOVJETSKA ZVEZA — V Sovjetski zvezi nameravajo začeti s hitrim tempom gra-

ŽELEZARSKI GLOBUS

LR KITAJSKA — Čeprav diti nove naprave za kontinuitske statistike niso objavile, kakšno količino surovega jekla so izdelale kitajske železarne v letu 1962, edino strokovnjaki, da je precej nižja kot je bila v letu 1961, ko so izdelali 18 milijonov ton. Vzroki za ta padec proizvodnje jekla so predvsem velike gospodarske težave ki so zavrnile investicijsko izgradnjo v železarski industriji in pa znatno zmanjšanje proizvodnje jekla v primitiveh ognjiščih in pečeh.

VENEZUELA — Moderna nova železarna v Venezueli »Orinoco«, ki je začela obravnavati pozimi leta 1961, še vedno ni dosegla polne zmogljivosti 650.000 ton grodila in 650.000 ton surovega jekla letno. Glavni vzrok, da še niso dosegli predvidene zmogljivosti, je v začetnih obravnavnih težavah ter v pomanjkanju odgovarjajočega strokovnjaka.

Obvestilo

Za rušenje stavbe »Peklarjeve hiše« iščemo interesarne, ki potrebujejo gradbeni material.

Pogoj: rušenje kompletnega objekta in odstranitev materiala.

Za plačilo si interesenti lahko zadržijo ves uporabni material. Interesenti naj se javijo na Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo Jesenice. Rok za porušitev »Peklarjeve hiše« je 14 dni po izselitvi vseh strank.

Zavod za stanovanjsko in komunalno izgradnjo

technični jelton.

tov. Zasedanje, ki ga je otvoril predsednik republike Venezuela, je zelo uspelo, tako v organizacijskem kakor tudi strokovnem smislu.

Na zasedanju so v okviru gospodarskih tem obravnavali predvsem vprašanja povečanja potrošnje izdelkov železarske industrije, njen razvoj ter s tem povezano produktivnost. Pri tem so postavili predvidevanja, da se bo število prebivalcev Južne Amerike povečalo do leta 1975 od sedanjih 215 milijonov na 290 milijonov in s tem tudi poraba jekla od sedanjih 12 na 30 milijonov ton v letu 1975. Zato bo potrebno tudi na tem kontinentu zgraditi v prihodnjih dvanajstih letih celo vrsto novih objektov železarske industrije, za kar so dani vsi surovinski pogoji. Vendar bo pri tem prišlo brez dvoma do precejšnjih finančnih težav, kar posebno velja za dežele, ki imajo slabo zunanjeno trgovinsko bilanco in s tem le majhne možnosti za uvoz.

Izmed tehničnih tem so bile posebno zanimive tiste, ki so obravnavale postopke za direktno reducirjanje železne rude, povečanje storitve plavža z dodajanjem mazuta, zemeljskega plina

ali premogovega prahu in možnosti za predelavo železne rude v električnih plavžih. Ta zadnja tema je bila za države Južne Amerike posebno zanimiva, saj imajo nekatere izmed teh držav na razpolago ogromne водne sile, ki še niso izkoriscene, medtem ko z metalurškim premogom niso tako zelo preskrbljene.

Ob zaključku so si udeleženci zasedanja ogledali novo venezuelsko železarno »Orinoco«, ki je zanimiva predvsem po tem, da izdeluje grodelj samo v nizko jaškastih pečeh. Skupno ima ta železarna devet takšnih peči, štiri SM peči, valjarno težkih in finih profilov ter valjarno brezivnih cevi do premera 600 mm. Lokacija te železarne je res ugodna, saj ima na razpolago ceneno električno energijo, v bližini je nahajališče kvalitetne železne rude kakor tudi nafto in zemeljskega plina ter apnenca. Objekti železarne so zgrajeni zelo velikopotezno in arhitektonsko moderno, medtem ko bo podjetje moralno svojo rentabilnost šele dokazati, ker so zaenkrat še bori z začetnimi težavami ter ne izkoriscita v celoti svojih zmogljivosti.

Instituto Latino-Americano del Fiero y el Acero

liji predvidevali, da bo stalni sedež te organizacije v São Paolu. S tem pa se ostale španske govoreče dežele niso strinjale in Brazilija je iz protesta izstopila.

V juliju letos je imelo to združenje tretje zasedanje v glavnem mestu Venezuela Caracasu. Udeležilo se ga je več kot 300 delegatov združenja, opozovalcev in gostov z drugih kontinen-

Ob obletnici Kočevskega zborna

Bili smo v Kočevju

Bili smo v Kočevju na proslavi 20-letnice Kočevskega zborna. Dva avtobusa iz naše železarne. Eden s člani Zvezze borcev, drugi s člani sindikata. Odšod izpred glavnih pisarn je bil določen za 6.30. Ker sem prišel z rednim avtobusom, ki nas pripelje na delo ob 5.10 na Jesenice, sem imel še dobro uro časa. Bilo je mrzlo in se nisem imel kam dati, zato sem šel kar v železarno v pisarno delavniče, kjer sem zaposlen. Tam sem dobil na mizi časopis, ki je pisal o poteku zborna predvajsetimi leti v Kočevju. Med drugim tudi tole:

»Ko je govorila stara kmetica iz Bara pri Ribnici, Marija Ivančič, ni bilo v dvorani nikogar, ki bi se mu ne zaiskrile solze v očeh, ko je gledal slovensko mater, kako v premagovanju svoje bolesti visoko dviga roko in jo poveša: »Ne morem si kaj, da tudi jaz ne bi povedala nekaj besed. Moža sem izgubila v prvi svetovni vojni. Pustil mi je devet nepreskrbljenih otrok. S trpljenjem in muko sem jih spravila, da so zrasli v zveste državljanje slovenske domovine. 29. julija pa so storili nad njimi zločin. Štiri sinove so mi okupatorji pobili. In ko bi jih bili vsaj samo ustrelili. Mučili so jih, odrezali so jim roke, porezali so jim nosove, tako so jih izmaličili, da niso bili podobni človeškim telesom. To so dokazi, kaj so storili naši izdajalci, kaj so storili okupatorji. Naj bodo opečateni za vse življenje, kajti smrt je zanje predobra in prehitra. Razumeli me boste, s kakšno tugo sem spremljala štiri rake. Razumeli me boste, da sem to prenesla zato, ker sem vedela, da sem dala svoje otroke v dar domovini, za osvoboditev slovenskega naroda. Povem svetu in vsem narodom, da za svobodo do-

movine ni prevelika nobenadeset tisoč ljudi. Naši visoki žrtve. Sinovi in hčere Slovenski predstavniki pozdravljajo zavestnike iz drugih republik. Ko pozdravijo makedonskega, vsi mislimo na Skopje; val ploskanja je močnejši in glasnejši. Zborovanje. Miha Marinko govoril. Dvajset let! Brzjavka Titu.

Potem ogled razstav po mestu ob Rinži: deset let kočevske komune in vrsta drugih.

Vse dni je bilo temno in silovo. In dež! Marija Ivančič iz Bara pri Ribnici in vsa Slovenija — to ve! Danes pa je lep dan!

K. A.

Ob 20-letnici Zbora odpolancev slovenskega naroda v Kočevju je bilo v Kočevju veliko zborovanje, na katerem je govoril sekretar CK ZKS tov. Miha Marinko

Ob pripravah na statut podjetja Informativna služba v delovnih organizacijah

Peta točka 34. člena nove zvezne ustave pravi: Da bi mogel uresničevati družbeno samoupravljanje, je občanu zajamčena pravica biti obveščen o delu predstavnih teles in njihovih organov, organov družbenega samoupravljanja in organizacij, ki opravljajo zadeve javnega pomena, zlasti pa pravica, biti v delovni organizaciji, v kateri dela in drugi organizaciji, v kateri uresničuje svoje interese, seznanjen z materialnim in finančnim stanjem, z izpolnjevanjem načrtov in s poslovanjem, pri čemer je dolžan varovati poslovne in druge tajnosti.

Vedeti moramo, da so gornje deklarativne besede le okvir, splošne

smernice, ki morajo v manjših enotah (teritorialnih in gospodarskih) dobiti bolj določeno obliko. Zato bi bilo prav, da se ob pripravah na sprejem statuta v našem podjetju pogovorimo tudi o mestu in vlogi, ki naj jo zavzame informativna služba.

Informativni centri ali službe ali oddelki so se v razvitejših kolektivih in organizacijah pojavili zaradi spoznanja, da samo list (ciklostiran ali tiskan), ki izhaja navadno enkrat ali nekajkrat mesečno, ne more zadovoljivo opravljati svoje mobilizatorske vloge in največkrat niti informacijske ne. Razvitejši tip informacijske službe mora tovrstno

dejavnost usposobiti tako, da bo lahko takoj in učinkovito reagirala na vsako politično situacijo v ozemlju okolju (tovarni, organizaciji, na terenu itd.). Listi torej ne zadostajo več. Začele so se razvijati notranje razglasne postaje, znotraj delovnih kolektivov pa tudi za potrebe občanov in članov društov so pričeli predvajati filme, izdajati letak in lepake, prirejati razstave, tiskati brošure in knjige, pripravljati sestanke, pošiljati osebna pisma na domove, izdajati dodatne ciklostirane informacijske biltene, tiskati prospekti z družbeno — politično vsebino, organizirati muzeje delovnih organizacij, voditi knjižni-

ce, organizirati napisne akcije, postavljati panoje, začeli so iskati stike z lokalnimi, republiškimi in zveznimi redakcijami listov in RTV, pripravljati sestanke in podobno. Ekonomsko — propagandno in hrkrati informacijsko usmerjena dejavnost pa se je razširila še na tiskanje ekonomskih publikacij, prirejanje velesejmov, izdajanje koledarjev, prirejanje strokovnih simpozijev, vodstvo protokola, naročanje oglasov, proučevanje tržišča, izdelovanje komercialnih albumov in drugo.

Stevilni primeri dokazujojo, da se v delovnih organizacijah ne bo moč izogniti uporabljanju dveh dejavnosti: informativne in družbeno-propagandne, v medsebojni povezavi seveda. Ponekod pa so šli še dalje. Tema dvema dejavnostima so priključili še ekonomsko — propagandno, ali pa le-tej gornji dve. V takovem številu bi prav gotovo sodile tudi tiste službe, ki skrbijo za dobre medsebojne odnose v kolektivu in za celokupno počutje delovnega človeka. Razmislimo, koliko smo na vseh

teh področjih sain kaj ramo storiti v železa

Pri propagandi inf nem delu v daji fazi ni videti meja. Podje vlada prepričana pro in dobra informacij pro direktno vpliva rodajo oziroma na zvišje prod sti, bi bil za secesmisel sovati meje, kjebi se tnost končala.

Tako razširjeformaci delki pa so tudi embra ka družbeno — ēnemu ki imajo na vse še d ēine možnost dan hiti be še tako zamonaloge

Ustrezno destim, opravljajo, montaki r oddelki imeti na dolo narna sredstva in nameš merno število llasti njem se opaža v različnih organizacij manjih ljudi, ki bodo oj pogosto pa tudajpr še izbrani. Ponzo za t

Se pomnите tovariši ...

O SW

V nedeljo, 29. novembra 1963, so v koncentracijskem taborišču Oswiecim odprli stalni jugoslovanski paviljon — muzej, v katerem so razstavljeni dokumenti iz bojev narodov Jugoslavije proti fašizmu in dokumenti o trpljenju naših ljudi v hitlerjevskih taboriščih. — Stalni jugoslovanski paviljon je v preurejenem bloku štev. 17, v katerem so bili med okupacijo internirani Jugoslovani. Slovesno ga je odpril član ZIS in podpredsednik ZZB tov. Zoran Polič. Te svečanosti se je udeležil in jo v imenu LR Poljske pozdravil minister tov. Rusinek in 150-članska delegacija članov ZB NOV Jugoslavije, med katerimi je bilo tudi mnogo preživelih internirancev iz tega taborišča, znanega po vsem svetu kot »KONZENTRATIONSLAGER AUSCHWITZ«. V tej delegaciji je bilo tudi 11 članov ZB z Jesenic.

To taborišče ni bilo samo najstrahotnejše po zločinu. Največje po obsegu in po številu ujetnikov, marveč tudi in je obstajalo do 22. januarja

ja 1945. leta je Rdeča mada osvobila Oswiecim in s tem taborišče

Zločini, ki se dogajajo v taborišču in kateri prej več ali jih lahko šušljalo, so menjali jati na dan

Glavna koja za razvoj hitlerjev zločinov Poljskem, ki pričela lovati takoj po osvoboditvi taborišča, raziskala podrobnosti vse na dokumente. Išala je če jetnikov taborišč tudi okoličav koliko Nemci niso bili pre

Temu taboru kot cijenjuje je pialo tud največjih injujiših rdeč — tabore Brze (Birkenau), pa je podtaborišč območju Slezije, pa tukaj npr prehodno tade v na Češkem.

Pri ogledovih, preurejenih in razstavljenih muzeje, sodelovali, če skozi taborišča še skoraj vodi Evrope, najstevilnejši so bili ljaki, Židje, bivalci vjetke zvez Jugoslovije, Franci itd.

Iz dokumente razvede da je šlo skozi cijene taborišča Oswiecim preko 400.000 žravnih jetnikov, kajih je le počasno ostavljenju. Kajih niso vpisanih, sedes ne vendar menja so število izredno veliko.

V zaplinjehah in matorijih taborišča Brze (Birkenau) so internirane in jese žene, pa je le smrт 4 milijone malih žravnih.

Od kremarjev stoj nes le malimatorij v osrednjeborščnjem so šepeči na retorti, na katerih so iznaložili 3 do 4 milijoni žravnih.

SWIENCIM

leta, je Rdeča armada osvobodila Osviencim in taborišče. Ni, ki se dogajali v času in materih se je če ali je lahko samo, so senjali prihodnja koma za raziskovanje zločinov na tem, ki pričela de takoj osvoboditvi ča, jaziskala vse nosti vse najdene ente. Žala je tisočikov taborišča in kolikor jih niso eno preselili.

Na taboru kot osredotočenje pralo tudi eno in hujših taborov tabore Brzezinka (nau). Ipa je še 39 taborišč območju vse pa tuven nje kot no tačke v Brnu.

oglednikov, sedaj enih vne razstave je, videli, da so z to tisku taborišči v Evropi, ilnejši so bili Požidje, bivalci Sovjetske Jugoslavije, z itd.

kumentje razvidno, šlo sa skozi osredotočenje Osviencim 400.000 vjetnikov od katerih le pola ostala pri u. Kajih ni bilo h, se ne ve, menijo so številke velike plinjenjih in krejih tista Brzezinken, katerjer so bile jene in jeseniške pa je smrt okoli tisočnih žrtev.

Krematorij stoji danes na taborišču. V so še peči na dve na le so lahko 3 dorupel. Dnev-

no so lahko v tem krematoriju sežgali do 300 trupel. Spomladi leta 1943 so dogradili in začeli uporabljati še štiri velike krematorije, in sicer v taborišču Brzezinka, ki pa so danes porušeni. S temi novimi krematoriji, ki so v miniaturni obliki v muzeju, so lahko dnevno sežgali okoli 10.000 trupel.

Predno so žrtve sežgali, so pomorjeni izruvali zlate zobe, sneli poročne prstane itd. Slike in diagrame v muzeju kažejo, na kakšen način in koliko zlata so zaplenili že ob prihodu v taborišče. Eno izmed poročil tudi omenja, da so izruvali vsega skupaj okoli 17.000 zlatih zob. Preko 7000 kg ženskih las niso utegnili odpeljati v Reich in so danes razstavljeni v muzeju.

Iz zapiskov prič, ki so kot dokument v muzeju, je bilo razvidno, da so se znebili očividcev in prič iz vrst jetnikov, ki so delali v zapljenjevalnicah in krematorijih, vsake tri meseca. Pomorili so jih in nato sežgali. Osebje, ki je delalo v krematorijih in zapljenjevalnicah, ni imelo stikov z drugimi jetniki.

V taboriščem muzeju smo videli, seveda danes prazne, pločevinaste posode, v katerih so imeli Nemci tako imenovani strup »ciklon B«. Jetniki, ki jim je bila namenjena smrt v zapljenjevalnicah, so morali vstopati v komore, nad katero je pisalo »WASCH- UND DESINFektionsraum«. Na stropu teh komor so bile namešcene prhe, iz katerih seveda nikoli ni pritekla voda, ampak strupen plin.

Poleg tega so v muzeju še razne druge mučilne naprave; natezalne mize, biči in podobno; skratka mnogo predmetov — mučilnih sredstev za kaznovanje internirancev.

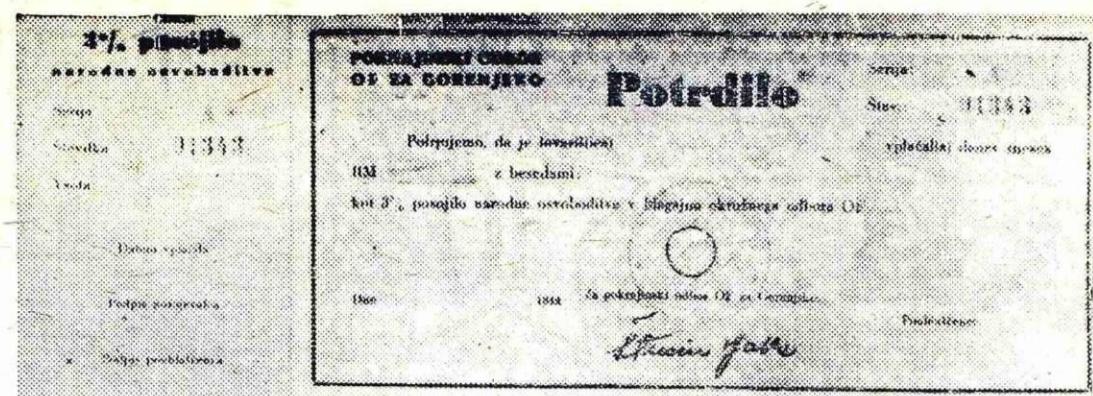
Skoraj v vseh kletnih prostorih blokov so ohranjeni izredno nizki in ozki prostori, v katerih človek ni mogel ne stati ne sedeti. Vanje so natrplali tudi do šest ali več ljudi in jih v njih zadrževali v veliki vročini do onemogočnosti.

V bloku smrti smo videli mučilne naprave, ki jih človek danes ne more opisati in ki so presegale vse meje. Kletni prostori so spremenjeni v bunkerje, samice, leva soba tako pri vhodu pa je bila porotna dvorana. V njej je še ohranjena miza, trije leseni stoli za poroto, stol in mala pisalna miza za pisnikarja, dočim je obtoženec moral stati. Obsojenci so spali na tleh in bili pokriti le s tankimi odejami. Poleg tega bloka, na majhnem dvorišču, so jih streljali. Strelji se še danes pozna v heraldičnih ploščah na steni. Po pripovedovanju očividcev je mnogokrat pritekla kri v potokih po tem dvorišču.

Glavni poveljnik taborišča Osviencim je bil Rudolf Höss, po činu polkovnik SS in ga je vodil od začetka do razrešitve v januarju 1943. 2. aprila 1947 ga je poljsko Vrhovno ljudsko sodišče ob sodilo na smrt. Obesili so ga na kraju njegovih zločinov in so vislice še danes vidneizza malega krematorija št. 1.

Zanimivo je, da je po obsojni v ječi napisal svoje spomine, ki jih je zaključil: »Šele v poljskih kaznilnicah sem spoznal, kaj je človečnost. Kljub vsemu, kar se je dogodilo, so z menoj ravnali človeško, cesar ne bi nikoli pričakoval in kar me je globoko pretreslo. Naj bi izjave in ugotovitve o strahotnih hudodelstvih zoper človeštvo v prihodnjih časih onemogočile, da bi se sploh mogli ponoviti tako grozni dogodki.«

aR Akademski slikar Božidar Jakac

Prekaljenost naših ljudi se je odražala tudi v času narodnoosvobodilne borbe, in sicer v pomoči partizanski vojski in podpori Osvobodilne fronte. To kaže tudi posojilo narodne osvoboditve, ki ga je razpisal Pokrajinski odbor OF za Gorenjsko v najtežjih dneh okupacije. Jeseniški delavec je to partizansko akcijo v celoti podprt. Ob sedanjem vpisu posojila za pomoč Skopju bi naj nam prav omenjena akcija bila vzorec za jeseniškega železarja.

V oktobru bo na Jesenicah razstavljal Božidar Jakac

V dneh od 19. do 27. oktobra bo v novem trgovskem paviljonu »Zarje« poleg Narodne banke razstava del slovenskega umetnika — akademika slikarja Božidarja Jakca. Razstavo organizira prva razstava Božidarja Jakca. Tehnični muzej Železarne na Jesenicah, pokrovitelj Jesenice in ne DPD Svoboda Jesenice, kakor smo pomotoroma zapisali v zadnji številki »Železarja«. To bo hkrati tudi

V preteklem tednu se je tov. Božidar Jakac mudil na Jesenicah in si ogledal razstavni prostor, kjer bo prvič razstavljal svoja dela. Z razstavnim prostorom je bil zelo zadovoljen ter meni, da bi na Jesenicah tak paviljon nujno potrebovali za prijanje umetniških in drugih razstav. Polovica razstavljenih del bo iz obdobja NOB in so bile v tem času tudi izdelane, nekaj slik bo iz Železarne in Jesenice ter še druga poljubna dela. Prebivalce Jesenice in okolice že sedaj vabimo, da si razstavo umetniških del Božidarja Jakca v trgovskem paviljonu »Zarje« ogledajo, saj so podobne razstave na Jesenicah prava redkost in lahko trdim, da tako kvalitetne kot bo razstava umetniških del Božidarja Jakca na Jesenicah dolej še ni bilo.

čejih stin kaj še morebiti v Železarni.

— informativne propagande — v dali fazi razvoja ne. podjetju prepričanja propaganda informirnost proizvajalca pliva podajo izdelkov a zviša produktivnost za sedemsmisel predpoveje, kje bi se ta dejavala.

zazirjeinformacijski od tudi embna postavno — nemenu organu, na vsem še druge načnosti do hitre izvedenosti zamožnaloge.

o dejstiu, ki jih montaki razširjeni neti na določena dejstva in nameščeno pričevali lasti pri sledi opaža, v različnih deorganizacijah manjka stalni bodo opravljali, a tudi najprimernejši. Poneko za to zadol-

ženi različni referenti: od HTV, personalnih, kadrovskih, komercialnih in drugih referentov do tajnic, administratork, mladinskih funkcijarjev ali bivših borcev, za katere niso našli primerne zaposlitve.

Veliki tvorec socialistične misli Lenin je ob neki priliki dejal: Mi moramo najprej vedeti, v čem se ločimo, da se bomo potem združili. Moramo se najprej ločiti v posameznih vprašanjih v okviru strokovnih debat, ustavnih zakonov in socialističnega humanizma, da bi se kasneje združili na razčiščenih in skupnih osnovah.

Vidimo, kakšen pomen je Lenin dajal medsebojni izmenjavi mnenj. Človek je družbeno bitje in kot tak se mora izjavljati tudi v spopadih različnih mnenj, kar ga krepi, razvija in končno tudi navaja s sodelovanjem. Ni res, da edino že vnaprej enotna (večkrat navidezno enotna) misel in akcija ustvarjata harmonijo družbe. Ta harmonija je potrebna predvsem v viharnih dneh prehodne dobe. Nasprotno pa normalna družba v stabilnih pogojih

gradi večinsko voljo in akcijo tudi na neki prehodni neenotnosti. Pogoj za tovrstno udejstvovanje je čimboljša informiranost. Nezadostna razvitost naših komunikacijskih ustanov se kaže vsak dan znova.

Samo spomnimo se, koliko splošno družbenih problemov bi bilo gladko rešenih, če bi bili naši državljanji pravocasno in v zadostni meri obveščeni.

Posebno rakava rana je torej pomajkanje oziroma odsotnost kritike. (Pri tem osto ločim kritiko od kritkarstva — kritizerstva; posebno slednjega je okoli nas in v nas še vse polno). Velika verjetnost je, da je to posledica vzgoje povojnih entuziastičnih in enolinijskih let, ko je bila praksa: opreznost in izogibanje v kresanju mnenj in kritiki. To je razvoj v naših povojnih letih do neke mere tudi zahteval. Danes pa se postavlja vprašanje, če je to še na mestu. Razni družbeni organi so v prvi vrsti poklicani, da usmerjajo pametno sodelovanje, da odpravljajo nezadostno odgovornost javnosti. Zdi se, da prav iz tega iz-

haja pretirani osebni komercializem, izoliranost, osebni prestiž in pretirana ambicioznost.

Res je, trudimo se vzgojiti »dobrega« človeka, toda često ne vemo, kaj je to »dober«. Iskati tisto »dober« v času, ko se otresamo bremenom preteklosti in ko je započeta zdrava kontinuiteta razvoja ni samo vprašanje posameznikov, ampak nas vseh. Življenje je postal z novimi pogledi na svet, z novo miselnostjo in novo socialno strukturo, jasneje. Cim hitrejši pa je razvoj življenjske preobrazbe, tembolj pereč so vsi ti problemi; molk in resignacija pa imata za posledico nepopravljivo škodo. Kakšno mesto najima ob tem informativna služba, je s tem jasnejše.

Informativna služba je danes tako zahtevna in kompleksna zadeva, da je ne more reševati noben honorarec, predvsem pa ne nepoklicni novinar. Ta služba je predvsem politična, zato zahteva izobražene, politično zrele ljudi.

Zaradi nenehnega stika z ljudmi, žlasti v delovnih organizacijah in

občinah so vodje informativnih služb in uredniki listov informirani o politični atmosferi in nanjo z informativnimi sredstvi hitro vplivajo. Škoda bi bila, če bi družbenopolitične organizacije in drugi forumi to zanemarili. Včasih namig anonymnih dopisnikov iz delovne organizacije pove več kot vsi »do vrata zapeti in poškrobljeni« se stanki proizvajalcev in volivcev.

Kakšno mesto ima informativna služba v našem podjetju, o tem bodo — upam — spregovorili odgovorni ljudje. Posebno sedaj v času dela na statutu podjetja, je treba širšo javnost seznaniti z obliko informativne službe v našem podjetju, s programskim značajem in obravnavanimi področji, z družbeno koristnostjo in pomembnostjo naporov informativne službe (posebno še publicistike), z metodami pri obravnavanju tematike in z nadaljnjam razvojem. Še polemike bomo lahko določili mesto informativne službe v statutu naše Železarne.

SOHA ZOLTARJA DOMOVINE

Imel sem se še zmeraj v oblasti, roke so delale kot kazalec. Bilo je okoli prvega v mesecu, ko so ženske nakupovale na živilske nakaznice. V valovih so se zgrinjale okoli dolgih pultov, se suvale in kričale, katera bo prej. Otroci pa smo sedeli zunaj vsak na svojem vozičku in le kdaj pa kdaj pokukali v gnečo. Če je že na vrsti mati. Jezno smo naredili nekaj korakov po trgovini in se vrnili spet k svojemu vozičku.

Sprehodil sem se nekajkrat po trgovini in od zad premeril zgrinjajoče se ženske. Dobro oblečeni ženski je gledala iz žepa debela denarnica. Žep ji je ziral, tako da ni bilo težko seči vanj. Celo dober dan bi ji medtem lahko voščil. Vrgel sem se v val, droben valček in klical mamo. stopil spet iz trgovine. Misil sem, da bo ženska samo malo pojokala, ko bo spoznala, da je okradena. Naenkrat pa so se usule skozi vrata ženske in segale v žep, preštevale denar in vpile.

— Ukradla ji je ves denar, živilske nakaznice...! Moj bog, kakšne so danes babe!

Okradena pa je vpila:

— Sram naj jo bo, kako pa naj preživim otroke! Joj, joj, auauau! Z očmi je nenehao iskala tatu.

Mama je med direndajem nakupila svoj obrok. Vozila sva po črnasti snežni plojdri. Čez čas mi je rekla:

— Fant, da nisi ti...?

Pogledal sem jo v oči. Najbrž je prebrala v njih prav to, cesar nisem žezel. Sicer sem bil pa zunaj, na vozičku. Tam me je našla, ko je nakupila. A čim več je bilo med nama tišine, tem bolj sem bil prepričan, da ne verjam. Podržal sem ojesa, kot da se mi nekam mudri. Stopil sem k plotu, in medtem ko je sama vozila dalje, vrgel denarnico v kup kamenja in jo prekril s peskom.

In res ni verjela!

Doma me je pretipala od nog do glave. In ko ni ničesar našla mi je rekla:

— Fant, s teboj nekaj ni prav, bova že še prišla skupaj.

Kar naprej je spraševala, grozeč mi:

— Ali ti lahko oči izkapajo?

Skušal sem se smejeti, mama pa je hotela vedeti, kaj lahko doleti moje oči, in je bil moj prisiljeni smeh zaman.

— Bodo ti! je rekla grozeče.

Toda roka je zgubila svojo čarownijo. Oči in vse na meni je postalno izdajalsko. Prav prevelika opreznost me je izdala. Mama je že dolgo vedela, da kradem, celo to, kaj je med Edijem in menoj, jih ni bilo tuje. Čakala je na dokaz. In nazadnje je bil tudi dokaz tu. Ampak plačal sem tuj račun, meni popolnoma neznano tatvino.

Njen brat, potegin, je nekega dne zagnal vik in krik. Vpil je na našem pragu kakor žaba:

— Če ga ne boš ti, prasca, ga bomo pa mi! Jaz, jaz ti bom tvoje dolge prste s sekiro!

— Ti ne boš nič, je zakričal oče, ti že ne!

— Kaj? je kakor pijan zinil stric. Obraz se mu je spačil v pretepaški nasmejh. A se je umaknil, vedel je, da oče neusmiljeno podere, kar mu pride pod roke. Pomakal je tisti svoj čik v usta in letal po kuhinji, ko da ga naganja ven. Mati je nosila za njim stol, a je še videl ni. Nazadnje je vrgel žerjavico v zaboja za premog in jo oblik z jedkim pljuncem.

— Zakaj si vzel Cirilove čevlje? se je ustavil pred menoj.

Bil sem ves iz sebe.

— Ti, kdo pa drug! Kaj se delaš Francoza? Sprožil je roko.

Potem je zaregljal:

— Madona, Joža! Grem pa vidim Logarjevega Marjana. So Cirilove, so! Fant je hodil pred mano. Pa ga ujamem. Ti, mu pravim, kdo ti je pa dal Cirilove čevlje. On pa: Dreja. Kdaj, ga vprašam? Včeraj, reče. Ja, pa veš, da so Cirilovi? Ne, pravi. Dreja je rekel, da jih je našel v drvarnici. Klinca, rečem, ne pa v drvarnici. To so Cirilovi čevlji. Potlej jih je hotel koj sezuti...

— Ni res! sem zavpil. Polile so me solze. Jezne in de-tele. Usta in grlo mi je popadla bolečina. Drl sem se konor:

— To je laž, sveti bog! Naj mi roke segnijejo, če sem se dotaknil teh čevljev. Marjan je lažniv pes! Oh, oh, kako laže!

Prekril sem pručko s telesom in se zvijal na njej. Slišal sem očeta, kako je rekel svaku, naj pripelje tisto mrho. Poteznil me je s pručke in rekel:

— Fant, to ti rečem, če si kradel, te ubijem!

60 udeležencev izleta na Mangart se je vrnilo na Jesenice z zelo lepimi vtisi

Izlet na Mangart

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mi smo raje zavili na desno proti Mangartu ter kmalu prispeli v Log pod Mangartom. Šofer, ki na tej cesti ne sme poznavati šale, nas je po ostrih ovinkih in ob strmih prepadih varno vozil vse strme stene prav na vrh više in više, dokler nismo selem razpoloženju počakali, (2678 m). Tu so nas prijazno da so se spet vrnili nazaj v sprejeli graničarji, mi pa kočo. Ob 13. uri smo se znamo se povzpeli na ostri dovoljni poslovili ter se po greben Mangarta. Od tu smo ovinkih z avtobusom spet imeli lep razgled preko strupili v dolino. Za nekaj

mih prepadov daleč tja do minut smo se ustavili še pri Belopeških jezer in še na znameniti trdnjavi iz časa avto. To je bil nepozaben razgled posebno za tiste, ki so prvič in morda tudi zadnjič na Mangartu. Najbolj vneti plezalci so se odpravili preko strme stene prav na vrh Mangarta, mi pa smo v vesprišli h koči na Mangartu selem razpoloženju počakali, (2678 m). Tu so nas prijazno da so se spet vrnili nazaj v sprejeli graničarji, mi pa kočo. Ob 13. uri smo se znamo se povzpeli na ostri dovoljni poslovili ter se po greben Mangarta. Od tu smo ovinkih z avtobusom spet imeli lep razgled preko strupili v dolino. Za nekaj

P. G.

Pregled vpisanega ljudskega posojila

**DELAVCEV IN USLUŽBENCEV ŽELEZARNE JESENICE
PO VPISNIH MESTIH — STANJE DO VKLJ. 8. 10. 1963**

Naziv vpisnega mesta	Stalež po sp.	Število vpisnikov	Vpisani %	Zmesek	Povprečno na 1 vpisnika
glavna pisarna	641	612	95,47	6,214.000	10.154
OTK	206	195	94,66	1,715.000	8.795
plavž	298	165	55,37	1,290.000	7.818
martinarna	559	347	62,08	2,259.000	6.510
elektropeč	88	81	92,05	675.000	8.333
šamotarna	137	117	85,40	710.000	6.068
livarna	178	168	94,38	1,686.000	10.036
valjarna 2400	237	213	89,87	1,406.000	6.601
javornik II	386	238	61,66	1,681.000	7.063
javornik I	655	463	70,69	3,077.000	6.646
strugarna valjev	47	44	93,62	303.000	6.886
odprema Javornik	51	51	100,—	400.000	7.843
jeklovlek	120	113	94,17	993.000	8.790
žična valjarna	178	124	69,66	881.000	7.105
hladna valjarna	536	330	61,57	1,898.000	5.752
cevarna	166	144	86,75	1,154.000	8.014
žebljarna	126	113	89,68	572.000	5.062
elektrodnji oddelek	162	140	86,42	782.000	5.586
mehanična del. Jesenice	378	338	89,42	1,959.000	5.795
konstrukcijska del.	175	150	85,71	962.000	6.413
elektrodel. Jesenice	116	100	86,20	791.000	7.910
plin. in vodna energija	288	265	92,01	2,604.000	9.826
el. in topl. energija	87	82	94,25	673.000	8.207
gradbeni oddelek	337	300	89,02	1,568.000	5.227
promet	107	87	81,31	616.000	7.080
transport	274	241	87,96	1,903.000	7.896
Skupaj ZJ	6.794	5.221	76,85	38.772.000	7.426

ZAHVALA

Ob smrti dragega in nepozabnega očeta, starega očeta in pradeda

JANEZA MOHORIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih nesebično pomagali in izrekli sožalje. Najlepša hvala tudi jeseniški godbi, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Prav posebno pa se zahvaljujemo lastnikom avtomobilov za njihovo dragoceno uslugo.

žaluoči: sinova Jan in Stanko ter hčerk Marija in Katarina, družinami

**Dopisujte
v Železarja!**

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »RADIO«

12. do 14. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA, ob 17. in 19. uri

12. do 14. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE — dokumentarni film o potresu, ob 16. uri

15. in 16. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI, ob 17. in 19. uri.

17. in 18. oktobra nemško-jugoslovanski film SKRIVNOSTI ORIENTA — II. del, ob 17. in 19. uri

19. oktobra nemški film NE POSILJAJ ŽENE V ITALIJO, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

12. in 13. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI, ob 18. in 20. uri

14. in 15. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA, ob 18. in 20. uri

17. in 18. oktobra nemško-jugoslovanski film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del, ob 18. in 20. uri

17. in 18. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE — dokumentarni film o potresu, ob 17. uri

19. oktobra angleški film KROG ZAVAJANJA, ob 18. in 20. uri

Kino Dovje

12. oktobra sovjetski film 49 DNI

13. oktobra angleški barvni CS film OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE

17. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

19. oktobra nemško-jugoslavski film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del

19. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE — dokumentarni film o potresu

Kino Žirovnica

12. oktobra angleški barvni CS film OBTOŽENI STE, OSCAR WILDE

13. oktobra sovjetski film 49 DNI

16. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

16. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE — dokumentarni film o potresu

19. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

Kino Koroška Bela

12. oktobra nemško-jugoslavski film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del

13. oktobra ameriški barvni CS film NAPAD OB ZORI

14. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

19. oktobra nemško-jugoslavski film SKRIVNOSTI ORIENTA — II. del

Kino Kranjska gora

12. oktobra ameriški barvni CS film NAPAD OB ZORI

13. oktobra nemško-jugoslavski film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del

15. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE — dokumentarni film o potresu

17. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

18. in 19. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

Personalne vesti

ZA ČAS OD 16. DO

30. SEPTEMBRA 1963:

34 sprejetih delavcev, 2 sprejeta uslužbenca, 94 obračunanih delavcev in 5 obračunanih uslužbencev.

V mesecu septembru je odšlo v JLA 95 delavcev in uslužbencev.

UPOKOJENI:

Angela Vister, 1900, OTK — v ŽJ 15 let; Barbara Slamnik, 1902, GEŽ — v ŽJ 15 let; Janez Rabič, 1905, mehanična delavnica — v ŽJ 17 let; Janez Noč, 1906, javornik II — v ŽJ 35 let; Justina Jakopič, 1913, šamotarna — v ŽJ 32 let; Vincenc Intihar, 1905, žičarna valjarna — v ŽJ 38 let; Lovrenč Fister, 1906, gradbeni oddelek — v ŽJ 24 let; Rudolf Košak, 1904, nadzorna služba — v ŽJ 16 let in pol; Janez Rokič, 1908, vozovna delavnica — v ŽJ 27 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasljeni pokoj!

UMRLI:

Jože Erjavec, 1914, martinarica — kokilni zidar; Ivan Bernard, 1938, javornik I — valjavec.

Svojcem naše iskreno sožalje!

RODILI SO SE:

Francu Berniku, javornik III — deklica; Dževadu Alešiču, žičarna — deček; Viktorju Kokošarju, livarna — deček; Valentinu Šoštariču, žičarna valjarna — deček; Stefano Komarju, žičarna valjarna — deklica; Fatimi Oman, livarna — deček; Ivanu Česniku, martinarna — deček; Zvonku Lukežiču, elektro delavnica Jesenice — deklica;

Ešefu Šabanoviču, martinarna — deklica; Stanislavu Hafnerju, gradbeni oddelek — deklica; Magdi Stare, gradbeni oddelek — deček; Petru Ferjanu, konstrukcijska delavnica — deček; Janezu Kobilicu, promet — deklica; Hasanu Peziču, šamotarna — deček; Ignacu Prezlju, požarno-varnostna služba — deklica; Vidi Zajec, elektrodelni oddelek — deček; Boženi Sodja, zavijalnica — deklica; Frančiški Rešek, elektrodelni oddelek — deklica; Frančiški Berčič, jeklovlek — deček; Zdravku Majdancu, martinarna — deklica; Marjanu Verbru, energetski odelek — deček; Edvardu Volčiniju, javornik II — deklica; Omeru Duratoviču, javornik I — deklica; Antonu Horvatu, žičarna — deklica; Mihuelu Bojanu, žičarna — deklica; Vukoslavu Antiču, šamotarna — deček; Gabrijelu Jasencu, gospodarsko-računski sektor — deček; Tinki Blagne, javornik II — deklica; Behreti Suhojnič, GEŽ — deklica.

Štefka Jeklič, elektrodelni oddelek — z Dušanom Jotičem; Mitja Benedičič, javornik III — z Miro Leban, Milan Gašperin, žičarna — z Majdo Potočnik; Rozalija Réven, zavijalnica — z Juretom Ostrom; Pavel Jamnik, javornik I — z Veroniko Pretnar; Jakob Petek, konstrukcijska delavnica — z Marijo Mandeljo in Albinom Smolnikar, mehanična delavnica, z Antonom Vrečkom.

ŠAH

JESENICE : CEDAD

6,5 : 2,5

V nedeljo so imeli jesenški šahisti v gosteh ekipo iz Čedadu. O moči gostov nam ni bilo mnogo znano. Vedeli smo, da so pred kratkim premagali precej močno ekipo Celovca, s katero je našo moštvo imelo dovolj opravka. Že na mednarodnem turnirju obmejnih mest v Bovcu smo videli, da so gostje močnejši od reprezentantov Trsta in Udin, zato smo nestrpo pričakovali rezultat nedeljskega srečanja.

Potek partij je pokazal, da imajo gostje močnejše igralce le na višjih deskah in da na devetih deskah nimajo takoj homogene ekipe kot Jesenčani. Od skupnega rezultata 6,5 : 2,5 so gostje na prvih treh deskah osvojili 2,5 točki, na preostalih šestih pa so ostali praznih rok. Posamezni izidi dvoboja: Baldanello : Kočvar 1:0, Rizzo : Roblek 1:0, Bernardi : Simčič poč proti pol, Zanier : Štrumbelj 0:1, Sabot : Korošec 0:1, Sio (Nadaljevanje na 8. strani)

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 11. oktobra od 12. ure do 18. oktobra do 12. ure.

Zahodni del Jesenic: dr. Michael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, tel. 04 — Rešilna postaja Jesenice.

Vzhodni del Jesenic: dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34, tel. 245 — interni 733.

Sl. 70. — »Pljučnicooo...?« sta ostrmela dečka. »Da, pljučnico. Za vsakogar, ki bo vprašal, kaj mu je. Tudi za Nemce, ki vaju bodo nemara že jutri pretepali, da bi zvedeli, kaj ste počeli. In še tole! Mene v teh dneh nista videla. Nihče od vaju ni prišel pome. In jaz nisem bil nikoli pri Drečevih. Sta razumela?« Fanta sta pokimala. »Prav. Zdaj pa spat. In nobenih neumnosti več! Pazita, da vaju ne bo kdo vide! Pojdita skozi zadnja vrata;« »Vse več, je prešinilo oba dečka. Odšla sta tiho, skoraj potepeno. Tisti večer nista vedela, da zdravnik zaupa njuni trdnosti. V skrib za prijatelja sta bedela skoraj do zore.

Sl. 71. — Zdravnik je odšel do Drečevih, ko se je svitalo. Fantove noge je obložil z debelim mavcem in še enkrat poskusil izpuliti trne, ki so se zalomili globoko v mesu. Počakal je, da je zaspal in naročil materi, naj ga poklice le v primeru, če bi bilo res hudo. Potem se je prepričal, da ni v bližini nemške zasede in globoko sklonjen zapustil hišo. Mati je trepetala za svojega fanta, vendar je bila ponosna nanj. Sprevidela je, da deia nekaj, kar druži vse ljudi in kar potihi odobrava celo zdravnik. To noč ni šla spat. Brnjala je po kuhinji, nato pa je šla položit živini in molzt. Zjutraj se je noč. Drejc napil toprega mleka.

Sl. 72 — Drejc je imel pljučnico. Za sosedje, za otroke in za učiteljico. Prijatelja sta kar pridno obiskovala šolo. Dober mesec je bilo tako in Nemci so že mislili, da nevidnega sovražnika ni več. Brnikarjeva fanta so pretepena in mučena izpuštili iz Begunj. Partizan Gašper je prišel neko noč k Drečevim in se z dečkom temeljito pogovoril. »Dobro ste napravili,« je rekel. »Le škoda, da si jo izkupil. Potreti moraš, pa bo vse dobro. V bodoče pa ne delaj po svoje! Saj vidiš, da ima to vedno zle posledice. Podal je Drejcu roko in mu pomežiknil. Potem ga je vzela Drejc napil toprega mleka.

KONEC

Pred začetkom hokejske sezone na Jesenicah

Dobri izgledi za še večji kvalitetni dvig jeseniškega hokeja

Pred začetkom letošnje hokejske sezone je sodelavec našega uredništva obiskal tehničnega vodjo Hokejskega kluba Jesenice, tov. Bertijsa Bruna. Na številna vprašanja mu je takole odgovarjal:

»Kaj nam lahko poveste o prvenstvu prekinjeno od 15. januarja do 15. februarja zaradi mednarodnih srečanj reprezentance in olimpiade?«

»Letošnjo hokejsko sezono bomo začeli s 15. oktobrom, seveda če nam bo vreme ostalo naklonjeno in bomo uspeli narediti led. Prva mednarodna tekma bo že v ponedeljek, 21. oktobra, z enim izmed norveških klubov. V letošnji sezoni si sicer ne obetamo več kot v pretekli, v glavnem zaradi preobsežnih in zgodnjih priprav reprezentance, v kateri sodelujeta dve tretjini naših igralcev. To nam povzroča težave pri sestavi koledarja domačih prireditvev. Prizadavamo si, da bi bilo eno od meddržavnih srečanj jugoslovanske reprezentance na Jesenicah, kar bi bilo nujno, saj Jeseničani predstavljajo steber reprezentance in jeseniška publike si takih srečanj tudi želi. Jugoslovanska reprezentanca pa se bo predvidoma srečala z reprezentanco Zahodne Nemčije, Romunije, mlado reprezentanco Poljske in z ekipo KAC iz Celovca. Do sedaj so predvidena vsa srečanja v Ljubljani, Zagrebu ali Beogradu. Kot sem že omenil, bi bilo prav, da bi z ozirom na veliko število reprezentantov iz našega moštva bilo eno od srečanj tudi na Jesenicah.

Sicer pa na Jesenicah ne bo manjkalo mednarodnih srečanj. Jeseniški hokejski klub si prizadava pridobiti za gostovanje kvalitetne klube iz inozemstva. Dogovarjam se s poljsko ekipo »Beli orlik, ki pravzaprav predstavljajo mlado reprezentanco Poljske, z romunskimi, čehoslovaškimi, švicarskimi in zahodnonemškimi klubmi. V okviru maloobmejnih srečanj pa bo gostoval KAC iz Celovca, ki je letos še bolj kvalitetan, saj ima v svojih vrstah najboljšega igralca letošnjega svetovnega prvenstva Kanadčana Tambelinija. Prvo srečanje z ekipo KAC bo predvidoma v decembru.«

»Kako je s pripravami na državno prvenstvo?«

»Začetek državnega prvenstva bo 20. novembra in bo potekalo po enakem sistemu kot lani. Zadnja srečanja bodo 3. marca, sicer pa bo

ZELEZAR — Glasilo delovnega kolektiva Zelzarne Jesenice — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Ikonkopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Zelzarja, Zelzarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP + Gorenjski tisk.

novno pa se je zaposlil na Jesenicah Mlakar st. Za vpisnico je prosil tudi bivši član Jesenice in dosedanji član Olimpije Božo Oblak, ki živi na Jesenicah in se bo kot štipendist tudi zaposlil v naši železarni. Novo pa je, da bodo letos Jeseničani nastopali s tremi napadi, kot to delajo vsa kvalitetna hokejska moštva na svetu.

»Kako gledate na priprave državne reprezentance?«

»Priprave državne reprezentance so prav obsežne in za naše razmere, ker nimamo pokritih drsališč, prezgodnje, zato tudi drage ter premalo učinkovite. Naš klub meni, da bi morali spričo pogojev pri nas v Jugoslaviji zavzeti drugačen, boljši in cenejši sistem priprav. V prvi fazi bi se reprezentantje pripravljali po klubih s tem, da bi bilo v prvi polovici sezone organiziranih čim več kvalitetnih prireditvev, vključno tudi del državnega prvenstva. Šele po teh predpripravah in srečanjih naj bi bile priprave reprezentantov skupne. Tako bi selektorji laže ocenili kvaliteto in formo igralcev — reprezentantov. To bi bilo vsekakor ceneje in bolj uspešno. Priprave reprezentance bodo po sklepku olimpijskega komiteja na Jesenicah, čemur pa nekateri člani Saveza nasprotujejo z utemeljitvijo, da letošnja reprezentanca ne bo sestavljena pretežno iz igralcev našega moštva in zato priprave na Jesenicah ne bodo nič cenejše. Sedaj je v reprezentanci samo osem Jeseničanov (brez Ravnika, ki je v JLA in tudi reprezentant), naknadno pa je zvezni kapetan pozval na priprave še dva Jeseničana. Do te odločitve je brez droma prišlo po letošnjih prvih tekmac v Ljubljani, kjer so naši igralci pokazali najboljšo kondicijo in tudi največ tehničnega znanja. Zato bo najbrž tudi letos reprezentanca Jugoslavije pretežno iz jeseniških igralcev, kar je verjetno tudi najbolj pravilen odraz kvalitetnega razmerja moči v jugoslovanskem hokeju. Če je tako, da bo tudi letos, vsaj po prvih kvalitetnih pregledih kandidatov, sestavljena reprezentanca povečini iz naših igralcev, potem to kaže, da hokej v ostalih klubih v zadnjih letih ni napredoval. Na Jesenicah pa je kvaliteten masovni napredok očiten. Zato je tudi utemeljena trditve predstavnika SOFK tov. Šandala, ki je na seji Izvršnega odbora Zveze za drsalno in hokejski šport v Ljubljani dejal, da lahko sestavimo A reprezentanco, ki bi jo sestavljal Jeseničani, potem pa morda še F reprezentanco.«

»V kakšni sestavi bodo nastopali Jeseničani v tej sezoni?«

»Letos ne bo nobenih bistvenih sprememb. Odsoten je le Ravnik, ki je odšel na odsluženje vojaškega roka na

na višji ravni, imajo pokrita drsališča, ker si brez teh ni mogoče zamisliti nadaljnega razvoja in kvalitetne rasti.«

»Kakšni so izgledi na Jesenicah?«

»O pokritem drsališču na Jesenicah že dalj časa govorimo in razpravljamo. Pristojni politični in družbeni forumi ne zanikajo te potrebe in jo s polnim razumevanjem priprave za letošnjo hokejsko sezono na Jesenicah. Iz izjav tov. Bruna lahko povzamemo, da so na Jesenicah res dobri izgledi za še večji kvalitetni dvig hokeja, saj je na razpolago dovolj mladih, perspektivnih in kvalitetnih igralcev, saj imamo dobrega trenerja, ki mu želimo srečno na Jesenicah in veliko uspehov pri delu z našimi

Z lanskoletnih tekem naših hokejistov

Toda kljub temu ne bomo v njem tudi podpirajo. V ta hokejisti. Edino oviro pomembni trenutno le pokrito drsališče oziroma negotova sezona, pričakujemo pa, da bo tudi ta problem v najbližji bodočnosti uspešno rešen. Jeseniškim hokejistom želimo v novi hokejski sezoni, da bi uspešno zastopali društvene in državne barve na številnih letošnjih srečanjih doma in v tujini. Upamo, da bodo tudi letos osvojili naslov državnega prvaka in tako dokazali, da trenutno še nimajo enakovrednega tekmeča v naši državi.

JESENICE : ĆEDAD 6,5:2,5

(Nadaljevanje s 7. strani)

(Ne : Zorko 0:1, Polane : Krničar 0:1, Belesko : Pavlin 0:1 in Defeo : Kaše 0:1. Najlepšo zmago za domačine je dosegel Zorko, ki je kot beli z žrtvijo kmeta in figure prisilil črnega kralja na pot po sredini šahovnice in pred neřešlivimi problemi se je črni moral vdati.

Rahlo senco na to prijateljsko srečanje pa meče malomaren odnos strežnega osebja hotela Pošte do gostov, ki so po polurnem čakanju in kljub intervencijam tov. Slivnika morali oditi na pričetek dvoboja brez zajtrka. Mnogo boljša postrežba tudi ni bila na Blejskem gradu. Čas bi že bil, da se naši gostinski delavci zavedajo, da so oni zaradi gostov, ne pa gostje zaradi njih! Borut Kočev

»Kaj pričakujete od novega trenerja?«

»Dosedanji trener Poljak g. Wolkowski je po naši sodbi odigral svojo vlogo in zradi nadaljnje kvalitetnega razvoja je bila nujna zamjena trenerja. Najvažnejša naloga novega trenerja je vzgajati mladi in perspektivni naraščaj — v ta namen hokejska šola, predvsem pa utrditi v našem moštvu še bolj sistem kolektivne igre in ga kvalitetno izpopolniti.«

»Kaj je za razvoj kvalitetnega hokeja najbolj bistveno?«

»Za razvoj kvalitetnega hokeja je predvsem važna čim daljša sezona, torej pokrito drsališče. S pokritim drsališčem bi lahko utrdili koledar prireditv in sploh bi bilo vse delo bolj načrtno in neodvisno od vremenskih razmer. Powod, kjer je hokej

Prepričani smo, da boste iz objavljenega prispevka lahko spoznali, kako voteka-